

## TENTAMEN I GRUNDLÄGGANDE STATISTIK FÖR EKONOMER

2016-10-27

---

<b>Skrivtid:</b>	kl. 15.00 - 20.00
<b>Godkända hjälpmedel:</b>	Miniräknare utan lagrade formler och text
<b>Bifogade hjälpmedel:</b>	Häftet <i>Formelsamling och Tabeller över statistiska fördelningar</i> (återlämnas efter skrivningen)

- Tentamen består av 7 uppgifter, i förekommande fall uppdelade i deluppgifter. Maximalt antal poäng anges per deluppgift.
- **Uppgift 1 – 5:** Svar lämnas på särskild **SVARSBILAGA**,
  - Flervalsfrågor där ett av fem alternativ är korrekt svar.
  - Har fler än ett svarsalternativ markerats för en deluppgift ges noll poäng.
  - Uträkningar lämnas ej in för dessa, om uträkningar ändå lämnas in kommer de inte att beaktas vid bedömningen.
- **Uppgift 6 – 7:** Svar med **FULLSTÄNDIGA REDOVISNINGAR** ska lämnas in.
  - Använd endast skrivpapper som tillhandahålls i skrivsalen.
  - För full poäng på en uppgift krävs tydliga, utförliga och väl motiverade lösningar.
  - Kontrollera alltid dina beräkningar och lösningar! Slarvfel kan också ge poängavdrag!
- Tentamen kan maximalt ge  $60 + 40 = 100$  poäng och för godkänt resultat krävs minst 50 poäng.
- Betygsgränser:
  - A: 90 – 100 p
  - B: 80 – 89 p
  - C: 70 – 79 p
  - D: 60 – 69 p
  - E: 50 – 59 p
  - Fx: 40 – 49 p
  - F: 0 – 40 p

OBS! Fx och F är underkända betyg som kräver omexamination. Studenter som får betyget Fx kan alltså inte komplettera för högre betyg.

- Lösningförslag läggs ut på Mondo kort efter tentamen.

**LYCKA TILL!**

## Uppgift 1

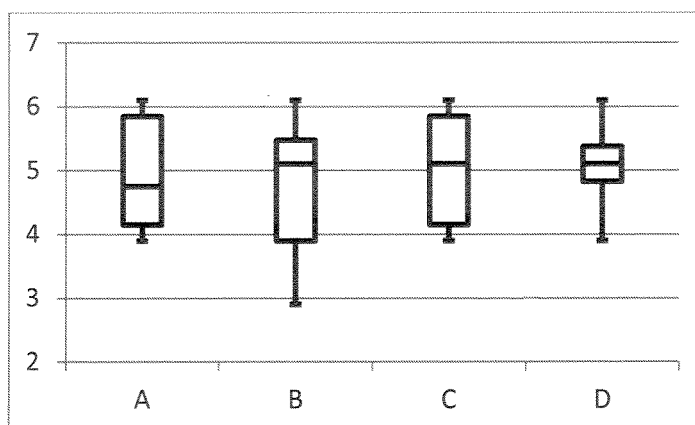
En motororganisation har samlat in uppgifter om olika bilmodellens försäljning på begagnademarknaden. För olika bilmärken och modeller har man uppgifter om försäljningspris, tillverkningsår med mera. För en bilmodell har man uppgifter för  $n = 8$  försäljningar för 2011 års modell. Just denna modell såldes i två varianter, en diesel- och en bensindriven.

	Försäljningspris (tkr)	Antal körda mil (1000-tal)	Bränsletyp 0 = bensin 1 = diesel	Årsmodell
$i$	$y_i$	$x_{1i}$	$x_{2i}$	$x_{3i}$
1	106	3,9	1	2011
2	100	4,0	0	2011
3	98	4,6	0	2011
4	101	4,9	1	2011
5	94	5,3	0	2011
6	98	5,7	1	2011
7	94	5,9	0	2011
8	90	6,1	0	2011

- a) Beräkna utifrån datamaterialet ovan korrelationskoefficienten  $r_{x_1y}$  mellan antal körda mil  $x_1$  och försäljningspris  $y$  samt stickprovsvariansen  $s_{x_1}^2$  för antal körda mil  $x_1$ . (6p)

- A.  $r_{x_1y} = -0,202$        $s_{x_1}^2 = 0,709$   
B.  $r_{x_1y} = -0,841$        $s_{x_1}^2 = 0,620$   
C.  $r_{x_1y} = -0,841$        $s_{x_1}^2 = 0,709$   
D.  $r_{x_1y} = -0,961$        $s_{x_1}^2 = 0,620$   
E.  $r_{x_1y} = -0,961$        $s_{x_1}^2 = 0,709$

- b) Vilken av de fyra boxplottarna i figuren nedan beskriver variabeln antal körda mil? (4p)



- A. Boxplot A  
B. Boxplot B  
C. Boxplot C  
D. Boxplot D  
E. Ingen av dem, antal körda mil kan inte åskådliggöras på detta sätt

## Uppgift 2

En firma som servar kopieringsmaskiner har identifierat tre typer av fel som kan inträffa när en beställd vara skickas via posten och sannolikheterna för dessa händelser:

$$\begin{aligned} A &= \text{"mjukvarufel"} & P(A) &= 0,05 \\ B &= \text{"mekaniskt fel"} & P(B) &= 0,10 \\ C &= \text{"användarfel (inget riktigt fel)"} & P(C) &= 0,20 \end{aligned}$$

Man antar att  $A$  är oberoende av både  $B$  och  $C$ . Man antar även att  $B$  och  $C$  är disjunkta händelser. Det finns andra feltyper också men dessa tas inte med här.

a) Vilket av följande påståenden är inte sant? (4p)

- A.  $B$  och  $C$  är beroende
- B.  $B$  och  $C$  är oberoende
- C.  $A$  och  $B$  kan inträffa samtidigt
- D.  $A$  och  $C$  kan inträffa samtidigt
- E.  $B$  och  $C$  kan inte inträffa samtidigt

b) Beräkna sannolikheten att minst ett av felen  $A$ ,  $B$  och  $C$  inträffar. TIPS: Rita ett Venn-diagram! Och hur beräknas sannolikheten för snittet? (5p)

- A. 0,350
- B. 0,316
- C. 0,300
- D. 0,315
- E. 0,335

Servicefirman för statistik över antal fel som åtgärdas per servicetillfälle och man har fått fram följande sannolikhetsfördelningar för slumpvariabeln  $X =$  antal fel för två olika kundgrupper:

	$x$	0	1	2	3
Grupp A	$P(X = x A)$	0,1	0,5	0,3	0,1
B	$P(X = x B)$	0	0,6	0,4	0

Fördelningen mellan kundgrupperna är 60 % för grupp A och 40 % för grupp B.

c) Ange väntevärde  $\mu = E(X)$  och varians  $\sigma^2 = Var(X)$  för antal fel per servicetillfälle totalt sett dvs. obetingat på kundgrupp. (6p)

- A.  $\mu = 1,4$      $\sigma^2 = 0,48$
- B.  $\mu = 1,5$      $\sigma^2 = 0,48$
- C.  $\mu = 1,4$      $\sigma^2 = 1,25$
- D.  $\mu = 1,5$      $\sigma^2 = 1,25$
- E.  $\mu = 1,4$      $\sigma^2 = 2,44$

### Uppgift 3

Man har observerat att priset i euro (€) för en viss vara, på en relativt stabil marknad, varierar slumpmässigt enligt en normalfördelning med förväntat värde €100 och varians 64.

Anta att valutakursen för euron mot svenska kronan kan approximeras till SEK 9,00 = €1,00.

a) Ange sannolikheten att priset i svenska kronor vid en slumpmässigt vald tidpunkt ligger i intervallet SEK 810 – SEK 864. (5p)

- A. 0,203
- B. 0,106
- C. 0,309
- D. 0,060
- E. 0,191

Anta att du vill studera priset under en tid. Du tänker notera priset i euro (€) vid nio slumpmässigt valda tidpunkter och sedan beräkna medelvärdet av dessa. Du antar dessutom att priset vid de olika tidpunkterna är oberoende av varandra.

b) Ange sannolikheten att det genomsnittliga priset ligger i intervallet € 90 – € 96. (5p)

- A. 0,203
- B. 0,000
- C. 0,121
- D. 0,067
- E. 0,006

Sannolikheten att priset är högre än € 105 vid en slumpmässigt vald tidpunkt, är (ungefär) 0,25; dvs.  $P(X > 105) = 0,25$ . Du noterar priset vid tio slumpmässigt valda tidpunkter och utgår ifrån att priset vid dessa tillfällen är oberoende av varandra och att sannolikheten 0,25 är konstant.

Definiera nu  $Y =$  antalet gånger av 10 som priset är högre än €105.

c) Ange sannolikheten att priset är högre än €105 vid minst fem av de tio tidpunkterna, dvs. vi söker  $P(Y \geq 5)$ . (5p)

- A. 0,058
- B. 0,146
- C. 0,020
- D. 0,224
- E. 0,078

OBS! Svartalternativen för dessa tre uppgifter har avrundats till max 3 decimaler.

## Uppgift 4

Från SVT:s TEXT-TV den 9 oktober 2016 hämtades följande resultat från den senaste Demoskopundersökningen (Expressen) om väljarsympatier.

Parti	Resultat %	Förändring i %
Moderaterna	22,7	-1,2
Liberalerna	5,0	+0,7
Centerpartiet	8,1	+1,0
Kristdemokraterna	3,7	-0,7
Socialdemokraterna	28,7	+1,7
Vänsterpartiet	6,4	-2,2
Miljöpartiet	4,1	-0,7
Sverigedemokraterna	16,9	-1,0
Allianspartierna	39,5	+1,2
S+V+MP	39,2	-1,2

Förändring i % i tabellen ovan avser skillnaden sedan förra mätningen i procentenheter.

Undersökningen genomfördes den 27 september till den 5 oktober 2016. Frågan som ställdes var "Vilket parti skulle du rösta på om det var riksdagsval idag" och antal svarande var  $n = 1253$ .

- a) Beräkna ett 95 % konfidensintervall för andelen i den bakomliggande populationen som skulle svara Kristdemokraterna. (6p)
- A. 0,020 – 0,044 (2,0 % – 4,4 %)
  - B. 0,010 – 0,054 (1,0 % – 5,4 %)
  - C. 0,027 – 0,047 (2,7 % – 4,7 %)
  - D. 0,035 – 0,039 (3,5 % – 3,7 %)
  - E. 0,030 – 0,044 (3,0 % – 4,4 %)
- b) Om du skulle bilda ett konfidensintervall för förändringen i andel kristdemokrater från föregående mätning (dvs. differensen mellan den senaste mätningen och den förra), vilken av nedanstående förutsättningar behöver inte vara uppfylld? (4p)
- A. Populationerna skall vara normalfördelade
  - B. Båda stickproven skall vara slumpmässigt dragna
  - C. Stickproven skall vara dragna oberoende av varandra
  - D. Mätningarna inom stickproven skall vara oberoende av varandra
  - E. Stickproven skall vara tillräckligt stora så att CGS kan tillämpas

## Uppgift 5

En universitetslärare överväger att införa ny kurslitteratur på sin kurs i tillämpad dataanalys. Hon har efter ett digert arbete kommit fram till fyra olika alternativ: *Grundkurs i dataanalys* (GD), *Dataanalysens grunder* (DG), *Introduktion till Dataanalys* (ID) och *Att se igenom siffrorna* (AS). För att få lite hjälp i valet mellan alternativen kontaktar hon ett slumpmässigt urval av studenter och alumner (f.d. studenter) och ber var och en att titta igenom samtliga fyra alternativ och rekommendera en av böckerna.

Hon sammanställer resultatet och testar om alla fyra böckerna uppskattas lika mycket med hjälp av ett anpassningstest. Beräkningarna är inte klara men du bör kunna hjälpa henne.

Bok	GD	DG	DD	AS	$\Sigma$
Observerat antal	15	12	9	24	60
Sannolikhet under $H_0$	0,25	0,25	0,25	0,25	60

- a) Vilken av följande alternativ är den rätta slutsatsen? (6p)
- A.  $\chi_{obs}^2 = 8,4$  och  $H_0$  förkastas inte på 5 % signifikansnivå
  - B.  $\chi_{obs}^2 = 8,4$  och  $H_0$  förkastas på 5 % signifikansnivå
  - C.  $\chi_{obs}^2 = 8,4$  och  $H_0$  förkastas på 2,5 % signifikansnivå
  - D.  $\chi_{obs}^2 = 7,8$  och  $H_0$  förkastas på 5 % signifikansnivå
  - E.  $\chi_{obs}^2 = 7,8$  och  $H_0$  förkastas inte på 5 % signifikansnivå

En tidsserie brukar ibland beskrivas som en summa, eller produkt, av olika *komponenter* som var för sig avspeglar olika egenskaper i tidsserien man studerar. Olika metoder används för att i olika syften bearbeta en tidsserie för analys och för prediktioner.

- b) Ange vilket av följande påståenden som inte är korrekt. (4p)
- A. Man kan skatta trenden i en serie med glidande medelvärdesmetoden.
  - B. Man kan skatta trenden med regressionsanalys och med tiden som oberoende variabel.
  - C. Ett steg vid beräkning av säsongskomponenten i en tidsserie är att jämföra observerade värden med motsvarande lämpliga glidande medeltal för både additiva och multiplikativa modeller.
  - D. Enkel exponentiell utjämning fungerar utmärkt när serien har en tydlig trend och tydlig säsongsvariation.
  - E. Med en multiplikativ modell säsongrensar man genom att dela det observerade värdet med den skattade säsongsfaktorn.

**Fullständig redovisning krävs för följande uppgifter.**

**Använd separata pappersark för uppgift 6 resp. uppgift 7.**

### Uppgift 6

På ett företag som tillverkar lågenergilampor har man sett att halten kvicksilver (Hg) i luften är 2-4 gånger högre än de naturligt förekommande nivåerna som brukar ligga runt  $4 \text{ ng/m}^3$  (nanogram per kubikmeter luft). Företaget samlar in mätprover på olika platser i tillverkningshallen och får man under en dag följande mätvärden från åtta olika mätstationer:

Mätstation	1	2	3	4	5	6	7	8
Halten Hg	20,5	17,7	19,8	24,7	22,4	26,0	29,8	15,1

Du jobbar förvisso inte med själva tillverkningsprocessen men eftersom du är en av få på företaget som har läst statistik får du i uppdrag att göra en snabb analys av dessa värden.

- Genomför ett formellt statistiskt test för att avgöra om den genomsnittliga halten kvicksilver är högre än  $16 \text{ ng/m}^3$ . Använda signifikansnivån 5 % och ange vilka förutsättningar och antaganden som krävs för testet. (14p)
- Använd tabellsamlingen för att ange ett intervall för  $p$ -värdet för ditt resultat i a)-uppgiften. Förklara *kortfattat* hur du går tillväga för att bestämma detta intervall och hur man tolkar  $p$ -värdet. (6p)

### Uppgift 7

Utgå ifrån datamaterialet om bilförsäljningar som gavs i Uppgift 1. Du ska förklara försäljningspris ( $Y_i$ ) med de tillgängliga variablerna antal körda mil ( $X_{1i}$ ) och bränsletyp ( $X_{2i}$ ). Följande två modeller ska behandlas och analyseras:

$$\text{Modell 1: } Y_i = \beta_0 + \beta_1 X_{1i} + \varepsilon_i$$

$$\text{Modell 2: } Y_i = \beta_0 + \beta_1 X_{1i} + \beta_2 X_{2i} + \varepsilon_i$$

Datorutskrifter från Excel för Modell 1 och 2 finns i bilagan på följande sidor men några av uppgifterna har tappats bort och måste räknas om (av dig!).

- Åskådliggör datamaterialet för variablerna  $Y$  och  $X_1$  i ett lämpligt diagram som visar sambandet mellan dem. Markera på lämpligt sätt vilka bilar som är diesel- respektive bensindrivna. (5p)
- Beräkna ett 95 % konfidensintervall för regressionskoefficienten för  $X_{1i}$  i Modell 1 och tolka resultatet. (5p)
- Beräkna den justerade förklaringsgraden  $R_{\text{adj}}^2$  (betecknat  $\bar{R}^2$  i NCT) för Modell 2. Jämför mot Modell 1 och kommentera *kortfattat*. (5p)
- Genomför ett hypotestest för att testa *hela* Modell 2. Ställ upp lämplig noll- och mothypotes och avgör med ledning av datorutskriften om du skulle förkasta nollhypotesen eller inte. Du behöver inte ange antaganden, inte beskriva testvariabeln och dess fördelning eller ange kritiska gränser; det räcker med hypoteserna och slutsatsen och vad du baserar slutsatsen på. Det ska räcka med 3-4 rader för att redovisa. LEDNING: Titta i formelsamlingen! (5p)

## BILAGA till Uppgift 7

### Modell 1:

UTDATASAMMANFATTNING					
<i>Regressionsstatistik</i>					
Multipel-R	0,841				
R-kvadrat	0,707				
Justerad R-kvadrat	0,658				
Standardfel	█				(residualspridning)
Observationer	8				
ANOVA					
	<i>f.g.</i>	<i>KvS (SS)</i>	<i>MKv (MS)</i>	<i>F</i>	<i>p-värde</i>
Regression (R)	█	121,51	121,513	14,48	0,00892
Residual (E)	█	50,36	8,394		
Totalt (T)	█	171,88			
	<i>Koefficient</i>	<i>Standardfel</i>	<i>t-kvot</i>	<i>p-värde</i>	
Konstant	122,620	█	18,442	0,00000	
1000 mil	-4,950	█	-3,805	0,00892	

### Modell 2:

UTDATASAMMANFATTNING					
<i>Regressionsstatistik</i>					
Multipel-R	0,982				
R-kvadrat	█				
Justerad R-kvadrat	█				
Standardfel	1,098				(residualspridning)
Observationer	8				
ANOVA					
	<i>f.g.</i>	<i>KvS (SS)</i>	<i>MKv (MS)</i>	<i>F</i>	<i>p-värde</i>
Regression (R)	█	165,85	82,923	68,77	0,00023
Residual (E)	█	6,03	1,206		
Totalt (T)	█	171,88			
	<i>Koefficient</i>	<i>Standardfel</i>	<i>t-kvot</i>	<i>p-värde</i>	
Konstant	117,460	2,6599	44,160	0,00000	
Körda mil (1000)	-4,297	0,5047	-8,515	0,00037	
Bränsle (1=diesel)	4,977	0,8208	6,063	0,00176	



Statistiska institutionen

## Rättningsblad

**Datum:** 27/10-2016

**Sal:** Värtasalen

**Tenta:** Grundläggande statistik för ekonomer

**Kurs:** Statistik för ekonomer

**ANONYMKOD:**

GSF-0108

Jag godkänner att min tenta får läggas ut anonymt på hemsidan som studentsvar.

**OBS! SKRIV ÄVEN PÅ BAKSIDAN AV SKRIVBLADEN**

Markera besvarade uppgifter med kryss

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Antal inl. blad
	X	X	X	X	X	X	X			3
Lär.ant.	10	15	15	10	15	20	20			

Makulöst!  
Sic itur ad astra / me

POÄNG	BETYG	Lärarens sign.
100	A	me

**SVARSBILAGA till Tentamen i Grundläggande statistik för ekonomer  
2016-10-27**

Skrivsal: Värtasalen

Anonymkod: GSF-0108 (skriv tydligt!)

Markera ditt svar med ett tydligt kryss (X) i rutorna nedan.

OBS! Endast ett kryss per uppgift. Har fler än ett svarsalternativ markerats ges noll poäng.

		A	B	C	D	E	
Uppgift 1	a)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	2
	b)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	2
Uppgift 2	a)	<input type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	2
	b)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	2
	c)	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	2
Uppgift 3	a)	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	2
	b)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	2
	c)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	2
Uppgift 4	a)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	2
	b)	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	2
Uppgift 5	a)	<input type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	2
	b)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	2

11

60 / 60

OBS! Om du mot förmodan och efter att ha kontrollerat dina beräkningar ordentligt kommer fram till att svaret inte finns bland de angivna svarsalternativen, skriv ditt svar i marignalen till höger.

# SU, STATISTIK

Skrivsal: Vårbasalen

Anonymkod: GJF-0108

Blad nr: 1

6a)  $X =$  halten kvicksilver i luften i  $\text{ng/m}^3$

$E(X) = \mu =$  den genomsnittliga halten kvicksilver i luften i  $\text{ng/m}^3$  i populationen

Hypoteser:  $H_0: \mu = 16 \text{ ng/m}^3$  mot  $H_1: \mu > 16 \text{ ng/m}^3$   $\mathbb{R}$

Signifikansnivå  $\alpha = 5\%$

Teststatistik:  $t_{\text{obs}} = \frac{\bar{x} - \mu_0}{s_x / \sqrt{n}}$   $n = 8$   $\Rightarrow$  7 frihetsgrader  $\mathbb{R}$

Antaganden / Föresättningar:  $\checkmark$  Stichprovet ska vara slumpmässigt valt  
 & variansen är okänd. Det är ett litet stöckprov (BESO)

& variansen är okänd. Därför antas  $X$  vara normalfördelad (NF)

$X \stackrel{iid}{\sim} \text{NF}(\mu, \sigma^2)$ . Observationerna <sup>måste vara</sup> oberoende mellan mätstationerna BRA!

Da populationen är NF blir  $\bar{X} \stackrel{iid}{\sim} \text{NF}(\mu, \frac{\sigma^2}{n})$

$\sigma^2$  ersätts med stöckprovsvariansen  $s^2$  da  $\sigma^2$  är okänd.

Beslutsregel: Förkasta  $H_0$  om  $t_{\text{obs}} > t_{7, 0,05} = 1,895$   $\mathbb{R}$

Beräkning:  $\bar{x} = \frac{(20,5 + 17,7 + 9,8 + 24,7 + 22,4 + 26 + 29,8 + 15,1)}{8}$   
 $\bar{x} = 22$   $\mathbb{R}$

$$s_x^2 = \frac{\sum x^2 - n\bar{x}^2}{n-1} = \frac{20,5^2 + 17,7^2 + 9,8^2 + 24,7^2 + 22,4^2 + 26^2 + 29,8^2 + 15,1^2 - 8 \times 22^2}{8-1}$$

$$s_x^2 = 22,49714286 \mathbb{R}$$

$$t_{\text{obs}} = \frac{22 - 16}{\sqrt{22,49714286} / \sqrt{8}} = 3,5779 > 1,895 \mathbb{R}$$

Slutsats:

$H_0$  förkastas, på 5%-nivån.  $\mu$  (definitionen ovan) är signifikant  
 högre än  $16 \text{ ng/m}^3$   $\mathbb{R}$

b) p-värdet ligger mellan 0,0025 & 0,005 (0,25% & 0,5%)

Detta får man fram genom att titta i t-tabellen för 7 frihetsgrader. t-värdet vid 0,005 är 3,499 & det

observerade t-värdet på 3,5779 är högre än detta så p-värdet  $\rightarrow$

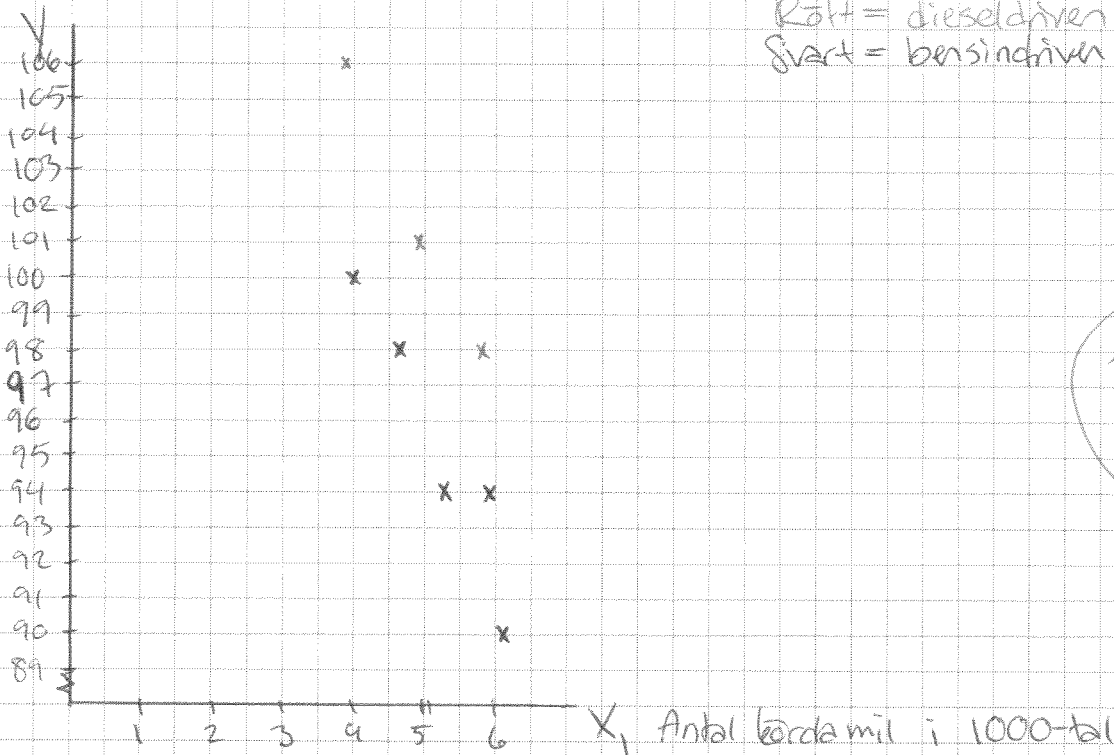
är lägre än 0,005.  $t$ -värdet vid 0,0025 är 4,029 vilket är högre än  $t_{obs}$ . Så  $p$ -värdet ligger alltså i det tidigare nämnda intervallet, men närmre 0,005.

$p$ -värdet är den signifikansnivå man hade haft om det observerade  $t$ -värdet var den kritiska gränsen, alltså visar  $p$ -värdet i detta fall sannolikheten att få det observerade  $t$ -värdet eller högre givet att  $H_0$  är sann.  $P(t \geq t_{obs}) = p\text{-värdet}$

1/6

20

7. a) Försäljningspris (tkr)



Rött = dieseldriven bil  
Svart = bensindriven bil

5

b)  $\beta_1$  = förväntad genomsnittlig förändring i försäljningspris (Y) (i tkr) när antal körda mil ( $X_1$ ) ökar med en enhet ~~(i 1000 mil)~~ (som är 1000 mil).

Et 95% konfidensintervall för  $\beta_1$  ges av  $b_1 \pm t_{n-k-1, \alpha/2} \times S_{b_1}$  givet att  $\epsilon \sim N(0, \sigma_\epsilon^2)$ .  $t_{n-k-1, \alpha/2} = t_{8-1-1, 0.05/2} = t_{6, 0.025} = 2,447$

$b_1 =$  (från utskriften)  $-4,950$

$$S_{b_1}^2 = \frac{S_e^2}{(n-1)S_x} = \frac{MSE}{\sum X^2 - n\bar{X}^2}$$

MSE = (från utskriften)  $8,394$

$$\sum X^2 - n\bar{X}^2 = 39^2 + 4^2 + 4,6^2 + 4,9^2 + 5,3^2 + 5,7^2 + 5,9^2 + 6,1^2 - 8 \times 5,05^2 = 4,96$$

$$S_{b_1}^2 = \frac{8,394}{4,96} = 1,69233871$$

$$\bar{X} = (39 + 4 + 4,6 + 4,9 + 5,3 + 5,7 + 5,9 + 6,1) / 8 = 5,05$$

$$-4,95 \pm 2,447 \times \sqrt{1,69233871} = -4,95 \pm 3,1833 = [-8,13; -1,77]$$

Med 95% konfidens ligger  $\beta_1$  (definitionen ovan) inom detta intervall.

Resultatet innebär att när antal körda mil ökar så minskar försäljningspriset

$$c) R_{adj}^2 = 1 - \frac{SSE / (n - k - 1)}{SST / (n - 1)}$$

$$SSE = (\text{från utskriften}) 6,03$$

$$SST = (\text{från utskriften}) 171,88$$

$$n = 8 \text{ (antal observationer)}$$

$$k = 2 \text{ (antal förklarande variabler)}$$

$$R_{adj}^2 = 1 - \frac{6,03 / (8 - 2 - 1)}{171,88 / (8 - 1)} = 1 - \frac{1,206}{24,554} = 0,95088 = 95,1\%$$

Modell 2:s  $R_{adj}^2$  är 95,1% vilket jämförs med modell 1:s  $R_{adj}^2$  som är 65,8%. Detta innebär att modell 2 förklarar variationen i  $y$  i högre grad än modell 1, & man bör därför välja modell 2.  $R_{adj}^2$  används då det inte går att jämföra  $R^2$  när modellerna är olika stora.

$$d) \text{ Hypotes: } H_0: \beta_1 = \beta_2 = 0$$

$$H_1: \text{Minst 1 av } \beta_1 \text{ eller } \beta_2 \neq 0$$

Modell 2 har ett F-värde på 68,77 & detta motsvarar ett p-värde på 0,00023. Således förkastas  $H_0$  om signifikansnivån väljs till normala nivåer på 0,05 eller 0,01 eftersom p-värdet är lägre än detta. Så  $\alpha$  sätts till 1% &  $H_0$  förkastas om p-värdet < signifikansnivån förkastas  $H_0$ .

Resultatet tyder på att det finns information i högerledet om vänsterledet.

För test för hela modellen används F-fördelningen som teststatistik, & därför tittar man på observerat F-värde (vilket är det som ges i utskriften) & det motsvarande p-värdet.